

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI LİKİDİTE DESTEĞİ KREDİSİNE İLİŞKİN BASIN DUYURUSU

1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Merkez Bankası), Şubat 2001’de dalgalı kur rejimi uygulamasına geçilmesiyle birlikte, temel politika aracı olarak kısa vadeli faiz oranlarını seçmiş, bu kur rejiminin sağladığı esneklikler çerçevesinde, kısa vadeli faiz oranlarında yaşanabilecek oynaklıkları en aza indirecek, ödemeler sisteminin kesintisiz ve sağlıklı bir şekilde çalışmasını sağlayacak esnek ve etkin bir likidite yönetimi çerçevesi oluşturmuş ve bu çerçeveyi kamuoyu ile paylaşmıştır.
2. Burada vurgulanması gereken husus, merkez bankalarının uyguladıkları kur rejiminin yerli para birimi cinsinden likidite yönetimindeki esnekliklerinin temel belirleyicisi olduğudur. Sermaye hareketlerinin serbest olduğu ülkelerde, merkez bankalarının yerli para likidite yönetimi esneklikleri, dalgalı kur rejiminde sabit ya da öngörülebilir kur rejimlerine göre oldukça artmaktadır. Nitekim, Merkez Bankası’nca oluşturulan esnek ve etkin likidite yönetimi çerçevesindeki fonlama imkanları sayesinde, yaklaşık son sekiz yıllık dönemde yaşanan bir çok dışsal şoklara karşın, para piyasalarının ve ödemeler sisteminin işleyişinde aksaklıklara izin verilmemiştir. Mevcut Türk Lirası likidite yönetimi çerçevesinde Merkez Bankası’nın bankacılık sistemine sağladığı likidite olanakları ise 16 Aralık 2008 tarihli “2009 Yılında Para ve Kur Politikası” konulu basın duyurusu ile kamuoyuna duyurulmuştur.
3. Diğer yandan, 2001 yılı ve sonrasında başta bankacılık sisteminde olmak üzere gerçekleştirilen yapısal reformlar, geçmişte yaşanan tecrübeler ışığında risk yönetimine büyük önem verilmesi ve basiretli likidite yönetim tarzı ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun etkin gözetim ve denetim uygulamaları sonucu, bankacılık sistemimiz dışsal şoklara karşı oldukça dayanıklı hale gelmiştir. Ayrıca, Merkez Bankası, teminat sisteminde oldukça esnek bir strateji izlemekte, Türk Lirası likidite imkanları için, Yasası’nın verdiği yetkiler çerçevesinde geniş bir yelpazedeki menkul kıymet ve döviz varlıklarını teminat olarak kabul etmektedir. Merkez Bankası’nca kabul edilen

teminatlar dikkate alındığında, mevcut durumda, bankacılık sisteminin faiz ve kur artışı, hızlı mevduat çekilişi gibi karşılaşılabilecek olumsuz senaryoların denendiği çeşitli stres testi koşullarında dahi likidite ihtiyaçları için yeterli teminatlarının olduğu gözlenmektedir.

4. Bankacılık sistemimizin dayanıklı yapısı, esnek teminat sistemi ve Merkez Bankası'nın Türk Lirası likidite imkanları dikkate alındığında, Türkiye'deki para piyasalarının sağlıklı çalışması ve finansal istikrarın korunmasına yönelik olarak başka bir araca gerek duyulmayacak yeterlilikteki imkanların etkin bir şekilde sağlandığı görülmektedir. Diğer yandan, Merkez Bankası Yasası'nın 40. maddesinin (I) numaralı fıkrasının (c) bendi, Merkez Bankası'na, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan bankalara, şartları Merkez Bankası tarafından kararlaştırılmak üzere, fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verebilme yetkisi tanımaktadır.
5. Merkez Bankası, bankacılık sisteminin dayanıklı yapısı ve mevcut araçların etkinliğini dikkate alarak, bundan sonraki dönemde de söz konusu kredi imkanının kullanılmasına gerek kalmayacağını değerlendirmekte, ancak, 16 Aralık 2008 tarihli "2009 Yılında Para ve Kur Politikası" konulu basın duyurusunun 50. maddesinde belirttiği gibi, her türlü olumsuz koşullara önceden hazırlıklı olmayı, olağanüstü şartlar altında kullanılabilen kredi imkanlarının kullandırma esasları hakkında bankacılık sistemini ve kamuoyunu şeffaf bir şekilde bilgilendirmeyi faydalı görmektedir. Bu çerçevede, Merkez Bankası Yasası'nın 40. maddesinin (I) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca kullandırılacak kredilere ilişkin usul ve esasların belirlendiği Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Likidite Desteği Kredisi Yönetmeliği, Merkez Bankası internet sitesinin "www.tcmb.gov.tr/BankaHakkinda/Mevzuat/Piyasalar/Yonetmelikler" bölümünde yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik uyarınca krediler;
 - a. Avans şeklinde, birer aylık vadelerle, en fazla bir yıl süreyle,
 - b. Bu tür kredilerin faizinin merkez bankalarının normal açık piyasa işlemleri faiz oranından daha yüksek belirlenmesi temel ilkesi dikkate alınarak, Merkez Bankası'nın Bankalararası Para Piyasası gün içi işlemleri için belirlediği borç verme faiz oranından,

- c. Mevcut durumda, Bankalararası Para Piyasası'nda kabul edilen teminatlar karşılığında,
 - d. Kredi başvurusunda bulunan bankanın özkaynaklarının 2 katı ile sınırlı olmak üzere
- kullanılacaktır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.